

ZARZĄDZENIE

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

zarządził:

1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2023 r., sygn. III KK 570/23 (art. 542 § 3 k.p.k.);
2. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 17 czerwca 2021 r., sygn. II AKa 114/20;
3. nie uwzględnić wniosku skazanego P. M. o wyznaczenie obrońcy z urzędu;
4. zakreślić sprawę jako załatwioną w inny sposób.

UZASADNIENIE

Pismem z 12 czerwca 2024 r. skazany P. M. zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości jak to ujął „o wznowienie postępowania w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie do sprawy sygn. akt II KK 570/22 Sądu Najwyższego”. W pkt. 2 pisma wniósł o unieważnienie „wyroku Sądu Najwyższego orzeczonego jednoosobowym składem sędziowskim w osobie SSN Marka Motuka” a także wydanie opinii co do zasadności wydanych wyroków orzeczonych przez tzw. „Neo Sędziów” i ich legalności pod względem prawnym. Pismo to zostało następnie przekazane Sądowi

Najwyższemu za pośrednictwem Prokuratury Krajowej. Kolejnym pismem skazany wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu.

Mając na uwadze treść przytoczonego pisma, jak i kolejnego, złożonego 3 stycznia 2025 r. na podstawie art. 118 § 1 i § 2 k.p.k. zostało ono potraktowane jako wniosek w trybie art. 9 § 2 k.p.k. o wznowienie z urzędu postępowania w oparciu o zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej wynikającej z treści art. 439

§ 1 pkt 2 k.p.k. – tj. w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k.

Mając tak zdekodowane stanowisko skazanego wskazać należy, że jego inicjatywa nie mogła przynieść oczekiwanego skutku, a mianowicie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2023 r., sygn. III KK 570/23, jak i postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 17 czerwca 2021 r., sygn. II AKa 114/20.

Odnosząc się do tak sformułowanego pisma w pierwszej kolejności przytoczyć należy pogląd prawny zawarty w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 marca 2023 r., sygn. I KZP 17/22, w którym skład 7 sędziów Sądu Najwyższego uznał, że nie jest dopuszczalne wznowienie z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. wobec ewentualnego ujawnienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem postanowienia o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej (szerzej również na ten temat wypowiedział się Sąd Najwyższy w zarządzeniu z 24 września 2024 r., sygn. III KO 131/24, zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r., sygn. V KO 47/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r., sygn. III KO 99/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2013 r., sygn. II KO 17/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2021 r., sygn. I KO 10/21). Podzielając zawarte w tych judykatach poglądy prawne, które oparte są na wieloletniej praktyce orzeczniczej – Sąd Najwyższy stwierdza brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu wymienionego na wstępie postępowania kasacyjnego z uwagi na podniesioną przez skazanego okoliczność tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por.

również zarządzenie z 19 listopada 2024 r., sygn. I KO 108/24, oraz zarządzenie z 1 lutego 2024 r., sygn. I KO 109/23).

Warto już tak na marginesie wskazać, że skazany ani też jego obrońca na etapie postępowania kasacyjnego nie złożyli wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka ani też nie złożyli wniosku w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Wznowienie postępowania kasacyjnego oparte wyłącznie na okoliczności wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zatem nie może służyć do swoistego testu niezawisłości sędziego, skoro służą temu celowi odmienne instytucje przewidziane prawem. Co do pozostałych okoliczności podniesionych przez skazanego wskazać należy, że niedopuszczalne jest zgodnie z dyspozycją art. 542 § 4 k.p.k. wznowienie postępowania z powodu uchybień stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji z uwagi na wiążące domniemanie, że sprawa została przez Sąd Najwyższy rozpoznana również z punktu widzenia ewentualnych uchybień z art. 439 § 1 k.p.k., co tym samym blokuje możliwość wznowienia postępowania z urzędu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. Na marginesie wskazać, jednakże należy, że nienależyta obsada sądu odwoławczego może wystąpić zarówno wówczas, gdy sąd orzekał w składzie nieznanym ustawie, jak i wtedy, gdy sąd orzekał w składzie wprawdzie znanym ustawie, ale nieprzewidzianym przez obowiązujące przepisy dla danego rodzaju spraw. Dotyczy to także sytuacji, gdy ustawa wyłącza możliwość orzekania przez sędziego w określonym w przepisach składzie osobowym. W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się również, że nienależytą obsadę sądu stanowi rozpoznanie sprawy przez sędziego innego sądu, który nie miał prawidłowej delegacji do orzekania w tej sprawie w danym sądzie (zob. D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II. Art. 425-673, wyd. VII, Warszawa 2024, art. 439 - wraz z przywołanym tam orzecznictwem i literaturą). Nadto w orzecznictwie uznano, że sądem nienależycie obsadzonym jest sąd, w którego skład wchodzi więcej niż dwóch ławników dodatkowych (por. uchwała SN z 30.09.1998 r., I KZP 13/98, OSNKW 1998/9-10, poz. 45. W związku z powyższym należy stwierdzić, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie - nie jest dotknięty wadliwością spowodowaną nienależytą obsadą sądu. Skazany również

nie wskazał na okoliczności, które w sposób niewątpliwy wskazywałyby na zaistnienie tegorodzajuuchybień z wyjątkiem podania okoliczności związanych z odwołaniem sędziego z pełnionej funkcji prezesa sądu.

Z uwagi na fakt, że wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko z urzędu, zaś inicjatywa strony może sprowadzać się jedynie do zasygnalizowania organowi procesowemu uchybień należących do katalogu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, w celu podjęcia przez ten organ działania z urzędu (art. 9 § 2 k.p.k.). Stąd też, w przypadku uznania przez organ procesowy, że sygnalizowane przez stronę uchybienie w sposób oczywisty nie wystąpiło, jak również w sytuacji, gdy wznowienie takie nie jest prawnie dopuszczalne, wystarczy poinformować podmiot sygnalizujący o braku możliwości wznowienia postępowania z urzędu, względnie wydać w tym przedmiocie niezaskarżalne zarządzenie, co też uczyniono w niniejszej sprawie. W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu byłoby zabiegiem bezprzedmiotowym. W związku z powyższym zarządzono jak w części wstępnej.

ł.n

r.g.